

Literatürden özetler ve yorumlar

Genel Çocuk Cerrahisi: *Emil Mammadov (Yakın Doğu Üniversitesi Tıp Fültesi Lefkoşa, KKTC)*
Çocuk Ürolojisi: *Sibel Tiryaki (Ege Üniversitesi Tıp Fültesi Çocuk Cerrahisi Anabilim Dalı, Çocuk Ürolojisi BD)*

Genel Çocuk Cerrahisi

Single-incision laparoscopic surgery (SILS) for children with Crohn's disease

Justin T. Huntington, Laura A. Boomer, Victoria K. Pepper, Karen A. Diefenbach, Jennifer L. Dotson, Benedict C. Nwomeh

Pediatr Surg Int 2016;32:459-464.

Bu çalışmada Crohn hastalığı tedavisinde tek kesi laparoskopik (SILS) ve açık ileo-çekostomi sonuçları retrospektif olarak karşılaştırılmıştır. Serideki 19 hastaya açık, 41 hastaya SILS ileo-çekostomi girişimi uygulanmıştır. Laparoskopik teknikte SILS portu göbekten yerleştirilmiş, sağ kolon ve terminal ileum tam mobilize edildikten sonra ileo-çekostomi batın dışında tamamlanmıştır. Her iki grupta da cerrahi endikasyonun belirlenmesinde striktür sorunu ön plandaydı. Grupların ameliyat öncesi değerlendirmesinde ve demografik verileri arasında anlamlı fark saptanmamış, SILS grubundaki cerrahi süresi anlamlı olarak daha uzun bulunmuştur (135,1±49,5 vs 105,1±36,5 dk p: 0.02). Laparoskopi grubunda sadece bir hastada açığa dönülmüştür. Ameliyat sonrası komplikasyon ve yatış süreleri arasında gruplar arasında anlamlı fark saptanmamıştır.

Yorumumuz: Bu çalışmanın sonuçları her ne kadar kabul edilebilir görülse de, çalışmanın bazı ciddi eksiklikleri göze çarpmaktadır. Nitekim bu sorunlar yazarlar tarafından da açıkça belirtilmektedir. Yazarlara göre en önemli eksiklik, SILS grubunun tek cerrah, açık cerrahinin birden fazla cerrah tarafından yapılmış olmasıdır. Aynı zamanda, çalışmanın önemli değerlendirme kriterlerinden biri olması gereken “ameliyat sonrası ağrı sorunu” kapsam dışında bırakılmıştır. Çalışmanın retrospektif kohort olarak yapılması da bir diğer handikap olarak göze çarpmaktadır. Ancak bu çalışmanın prospektif randomize olarak tasarlan-

masının ne kadar doğru ve etik olduğu da tartışılır. Kozmetik olarak insizyonun daha küçük olması SILS için avantajı da, geç dönemde SILS ile multi port laparoskopi arasında kozmetik tatmin arasında ciddi farkın olmadığı da literatürdeki çalışmalarda gösterilmiştir.

Laparoscopic-assisted pull-through operation for Hirschsprung's disease: a systematic review and meta-analysis

C. Tomuschat, J. Zimmer, P. Puri

Pediatr Surg Int 2016;32:751-757.

Bu çalışma, Hirschsprung hastalığında laparoskopi yardımcı pull through ameliyatlarını değerlendiren ve toplamda 820 hastayı içeren bir meta-analizi yansıtmaktadır. Serilerdeki hastaların 562'sine laparoskopik Soave, 227'sine laparoskopik Duhamel ve 31'ine de laparoskopik Swenson ameliyatı uygulanmıştır. Hastaların %90.8'inde Hirschsprung hastalığı rektosigmoid bölgede saptanmıştır. Ortanca takip süresi 40.5 ay (6.7-80 ay) olan çalışmada hastaların %33.29'unda ameliyat sonrası sorunlar görülmüştür. En sık karşılaşılan sorunlar enterokolit (%9.14), kabızlık (%11.14) ve fekal inkontinans (%6.46) olarak belirlenmiştir. Hastaların %5.8'ine ikincil cerrahi gerekmiştir (kolostomi, sfinkterotomi, poş rezeksiyonu). Sorunlar arasında, kabızlık ve enterokolit beklenen üzere en çok Duhamel grubunda, fekal inkontinans ise en çok Soave grubunda görülmüştür. Sekonder cerrahi gerektiren hastaların çoğunluğu (%70.1) laparoskopik Duhamel grubunda yer almıştır. Özet olarak, laparoskopik Hirschsprung cerrahisi sonrasında her üç hastadan birinde sorunların görüldüğü ve sağlıklı çıkarımlar yapmak için uzun takipli randomize çalışmalara ihtiyaç olduğu aşikârdır.

Long-term follow-up of testicular microlithiasis in children and adolescents: Multicenter prospective cohort study of the Italian Society of Pediatric Urology

Antonio Marte, Lucia Pintozzi, Giuseppe Cretì, Pierluigi Lelli Chiesa, Dacia Di Renzo, Marco Gasparella, Giovanni Di Maggio, Vincenzo Bagnara, Emilio Merlini, Barbara Tadini, Eustachio Caldarulo, Luciano Sangiorgio, Gianfranco Battaglini, Simona Gerocarni Nappo, Paolo Caione
EurJPediatr Surg
DOI: 10.1055/s-0035-1570104

İtalya’da 11 çocuk cerrahisi ve ürolojisi kliniğinin katıldığı bu çok merkezli çalışma literatürdeki en geniş sayılı ve düzenli takibi içermektedir. Toplamda 81 hasta ortalama 4.7 yıl (1-7 yıl) süresince yıllık olarak takip edilmiştir. Hastaların %66.6’sında bilateral testiküler mikrolitiazis görülmüş ve %90’ında genital bozukluklar saptanmıştır. En sık gözlenen sorunlar inmemiş/retraktıl testis (%23.4) ve varikosel (%22.2) dir. Tanıların büyük çoğunluğu ultrasonografik inceleme ile konmuştur. Sadece “tümör açısından riskli” kabul edilen 9 hastada yapılan rutin ameliyatlarda testis biyopsisi alınmıştır. Hastaların %93.8’inde mikrolitiazis takip süresince azalma yönünde hiçbir değişiklik göstermemiştir. İki hastada (%2.47) testiküler seminom nedeniyle orşiektomi yapılmış, bir hastada ise testis teratomu nedeniyle testis koruyucu cerrahi uygulanmıştır.

Yorumumuz: Bu çalışmanın bizce en çarpıcı özelliği, 2008 yılında İtalyan Çocuk Ürolojisi Derneği tarafından onaylanmış olan testiküler mikrolitiazis veri tabanının oluşturulmasıdır. On bir merkezdeki tüm olgular bu veri tabanında toplanmış ve uzun süreli standardize takip gerçekleştirilmiştir. Testiküler mikrolitiazis olgularında testis tümör riskinin arttığı bilindiği bir ortamda bu tür veri tabanlarının oluşturulması çok önemlidir. Bu serideki tümör oranının diğerlerine göre daha yüksek bulunması da yazarlarca uzun ve düzenli takibe bağlanmıştır.

Two-port laparoscopic descending colostomy with separated stomas for anorectal malformations in newborns

Carlos Gine, Saioa Santiago, Alba Lara, Ana Laín, Victoria Alison Lane, Richard J. Wood, Marc Levitt
EurJ Pediatr Surg
DOI: 10.1055/s-0035-1566107

Anorektal malformasyon nedeniyle kolostomi açılması için laparoskopiden yararlanılan bu yeni teknik, İspanya-ABD ortak çalışmasıdır. Benzer teknikler daha önce de tarif edilmişti ;ancak bu çalışmayı ilginç kılan en önemli fark, insizyon skarı bırakılmamasıdır. Proksimal ve distal stomanın ağızlarının olacağı tahmin edilen lokalizasyonlara iki adet port yerleştirilir. Öncelikle batın içi inspeksiyon yapılır. Daha sonra proksimal stomanın yerleştirileceği lokalizasyondaki port yerinden barsak segmenti batın dışına alınır, mezenter hazırlanır, barsak kesilir ve mekonyum temizlenir. Distal stoma ağzı da ikinci port insizyonuna yönlendirilir ve her iki stoma ağzı tespit edilerek operasyon sonlandırılır. Altı hastada uygulanan bu teknik 50-90 dk. arası sürmüştü ve tüm hastalarda 12-24 saat içinde oral beslenme başlamıştır. Ameliyat sırasında veya sonrasında herhangi komplikasyona rastlanmamıştır. Laparoskopik eksplorasyon esnasında bir hastada Müllerian duplikasyon saptanmıştır. Yazarlara göre bu tekniğin; internal genitalya incelemesi, iki stoma arası insizyonun bulunmaması ve stoma torbasının erken ve ağrısız olarak yerleştirilebilmesi gibi birkaç önemli avantajı bulunmaktadır.

Yorumumuz: Basit ve uygulanabilir olarak göze çarpan bu teknik konusunda kesinlikle daha fazla araştırmaya gerek vardır. Mesela bu hastalarda stoma ağzı darlığı veya parastomal herni gibi nisbeten daha geç komplikasyonlar konusunda, konvansiyonel kolostomi ile karşılaştırıldığında nasıl sonuçların çıkacağı önemlidir. Ayrıca, laparoskopik teknikte, barsak ağızlarının yara yerine veya peritona temas etmemesi için yeterli önlem alınmasının mümkün olup olamayacağı da bir soru olarak kalmaktadır.

-Laparoscopic sleeve gastrectomy versus gastric bypass in late adolescents: What is the optimal surgical strategy for morbid obesity?

Stefanie Ramona van Mil, Laser Ulas Biter, Brechtje Aleid Grotenhuis, Johannes Franciscus Zengerink, Guido Hein Huib Mannaerts

Eur J Pediatr Surg

DOI: 10.1055/s-0035-1570104

Hollanda’da yapılmış olan bu çalışma obezite cerrahisinde laparoskopik sleeve gastrektomi (LSG) ve laparoskopik Roux-en-Y gastrik bypass (LRYGB) sonuçlarını karşılaştırmaktadır. Çalışmanın bizim açısından önemi, geç adolesan döneminde olan hastalarda yapılmış olmasıdır. Ortanca yaşın 19 olduğu çalışma grubunda, toplamda 65 hastanın 45’ine LSG, 20’sine LRYGB uygulanmıştır. Hastaların ameliyat öncesi vücut kitle indeksi arasında anlamlı fark görülmemiştir. Ameliyat süreleri arasında LSG’nin daha kısa olduğuna dair anlamlı derecede fark bulunmuştur (47 dk. - 71 dk, $p < 0.001$). Her bir grupta birer olmak üzere, iki hastada ikincil girişim gerektiren ciddi postoperatif komplikasyon görülmüştür (anastomoz kaçağı ve subfrenik hematom). Gruplar arasında komplikasyonlar arasında anlamlı fark bulunmamıştır. Her iki gruptan birer hastada ameliyat sonrası yeterli kilo kaybı olmaması nedeniyle sekonder cerrahi yapılmıştır. Çalışmanın en anlamlı sonucu ise takibin ikinci yılında LSG grubundaki hastalarda % kilo kaybının (% excess weigh loss) LRYGB’a göre daha fazla olmasıdır.

Yorumumuz: Bu tür çalışmaların daha anlamlı olması için prospektif randomize olarak planlanmasında fayda olduğunu düşünmekteyiz. Aslında bu makaleyi burada paylaşmamızın nedeni ,teknik olarak hangi yöntemi seçeceğimizi tartışmak yerine, çocukluk çağındaki obeziteyi nasıl önleyebileceğimizi düşündürmek içindir. Yine de yöntemlere bakacak olursak, obezite cerrahisinin neredeyse altın standardı haline gelen LRYGB karşısında, gastrointestinal sistem devamlılığını çok bozmayan, daha az dumping, malnütrisyon ve vitamin eksikliklerine yol açan bir rakip çıktığı izlenimi edinilmektedir.

Çocuk Ürolojisi

Ureteropelvic junction obstruction in children by polar vessels. Is laparoscopic vascular hitching procedure a good solution? Single center experience on 35 consecutive patients.

Chiarenza SF, Blevic C, Fasoli L, Battaglini F, Bucci V, Novak S, & Zolpi E.

Journal of Pediatric Surgery, 2016;51(2):310-314.

doi: 10.1016/j.jpedsurg.2015.10.005

Anderson ve Hynes tarafından tanımlanmasının ardından dismembered piyeloplasti ureteropelvik darlık (UPD) olgularında standart tedavi haline gelmiştir. Çaprazlayan damar olması durumunda ise, daha az sıklıkla yapılırsa da, damarın pelvise asılması (vascular hitch) ameliyatı tanımlanmıştır. Bu makalede, 2006-2014 yılları arasında vascular hitch uygulanmış çaprazlayan damara bağlı ekstremsel obstruksiyonlu hastaların ileriye dönük izlem sonuçları tartışılmıştır. Çaprazlayan damar basısına bağlı UPD şüphesinin perinatal öyküsü normal olan, antenatal tanısı olmayan, geç ve aralıklı semptom veren ve ağrıya eşlik eden ciddi, genellikle ekstrarenal hidronefrozu olgularda akla gelmesi gerektiği belirtilmiştir. Ameliyat sırasında damar basısına eşlik eden intrensek obstruksiyonun olmadığını, damar asıldıktan sonra da obstruksiyonun kaybolduğunu göstermek için diüretik testi yapılmıştır (sıvı yüklemesini takiben diüretik verilerek). Bu yöntemle ameliyat öncesi ekstrinsik basıyı düşürdüren 33 olgudan 28’inde tanı doğrulanmış, 2’sinde çaprazlayan damarın obstruksiyon yaratmadığı, 3’ünde ise eşlik eden intrensek obstruksiyon olduğu görülmüştür. İki olguda ise çaprazlayan damar olduğu ameliyat sırasında belirlenmiştir. Ortanca: 4 yıl izlem süresi içinde yalnız bir olguda ikincil cerrahi gerekmiştir.

Yorum: Bu çalışma, ultrasonografi cihazlarındaki gelişmeler ve hastalığın daha iyi anlaşılmasıyla çocuk ürolojisi pratiğinde daha küçük bir yer tutmaya başlayan bu hasta grubunu oldukça geniş bir seriyle inceleyen, vascular hitch yönteminin etkinliğini destekleyen bir deneyimi yansıtmaktadır. Buna ek olarak, ameliyat sırasında diüretik uygulamasıyla obstruksiyonun gösterilebileceğini de vurgulayarak şüphede kalınan durumlar için bir çözüm de sunulmaktadır.

Development of health-related quality of life instruments for young children with disorders of sex development (DSD) and their parents

Alpern AN, Gardner M, Kogan B, Sandberg DE, & Quittner AL

Journal of Pediatric Psychology 2016 (epub ahead of print) doi: 10.1093/jpepsy/jsw022

Cinsel farklılaşma bozuklukları, karışık bir konu olmasının yanında birçok sosyal öge barındırması sebebiyle değerlendirmesi zor bir konudur. Literatürdeki yazıların çoğunda yapılmış değerlendirmeler subjektiftir. Oldukça teknik ve anlaşılması zor bu makalede yazarlar cinsel farklılaşma bozukluğu olan çocuklar ve ailelerinin sağlıklı ilişkili yaşam kalitelerini değerlendirme için bir ölçek oluşturmuşlardır. Bu ölçeği 94 çocuğun ailesi ile değerlendirerek aileler tarafından anlaşılabilirliğini, kendi içinde tutarlılığını, tekrar güvenilirliğini ve bilinen grup farklılıklarını saptamadaki etkinliğini değerlendirmişlerdir. Ayrıca ölçekleri geliştirmek için, ailelere soruları sesli okuyarak yorumlamaları ve kendi önerilerini de belirtmeleri söylenmiştir. Ailelerin en fazla stresi, hastalıkla ilk tanışma ve cerrahi girişim sırasında yaşadıkları gözlemlenmiştir.

Yorum: Bir çocuk cerrahisi olarak teknik açıdan anlaması zor detaylar içeren bir makale olsa da bu tür hastalarının çok yönlü ve objektif değerlendirilebilmesi için kendi oluşturduğumuz basit anketlere göre daha detay içeren, sofistike yöntemler gerektiği anlaşılmaktadır.

Prepubertal testicular tumors: a single-center experience of 44years

Akiyama S, Ito K, Kim WJ, Tanaka Y, & Yamazaki Y
Journal of Pediatric Surgery, 2016 (epub ahead of print) doi: 10.1016/j.jpedsurg.2016.02.042

Prepubertal testis tümörleri nadir ve davranışları erişkin tümörlerinden oldukça farklı olduğundan tedavi konusunda net veri bulunmamaktadır. Bu makalede Japonya'da bir merkezin 1971-2014 yılları arasındaki

44 yıllık kayıtları geriye dönük taranarak 62 prepubertal testis tümörünün özellikleri ortaya konulmuştur. En sık tümörün teratom, ikincinin ise yolk sac tümörü olduğu bildirilmiştir. Bu serideki yolk sac oranının diğer büyük serilere (ABD) oranla yüksek olduğu belirtilmiş, bu bulgu ırksal farklılıklara bağlanmıştır. Yolk sac tümörlü evre 2 tümöre sahip 3 hasta dışında tüm hastalar evre 1'dir. 9 hastaya adjuvan tedavi verilmiştir. Bunların yedisi 1970'lerde adjuvant radyoterapi verilmiş hastalardır. Down sendromlu evre 1 tümörü olan bir hastada cerrahi sonrası relaps gerçekleşmiş ve hasta kaybedilmiştir. 2009 sonrası AFP'si normal olan ve ultrasonografide tümör sınırları düzgün olan 5 olguda testis koruyucu cerrahi yapılmıştır. Hastalar ayrıca, özellikle tanı koyma ve evreleme konusunda gelişen radyolojik değerlendirmelerin etkisini ortaya koymak amacıyla 1990 öncesi ve sonrası olarak iki gruba ayrılmış ancak gruplar arasında bir fark saptanamamıştır.

Yorum: Nadir hastalıklarda karar vermemizde geniş seriler büyük önem taşımaktadır. Prepubertal testis tümörleriyle ilgili en önemli güncel tartışma olan testis koruyucu cerrahi sorusuna, bu gruptaki az hasta sayısı sebebiyle cevap verilememekle beraber geniş zaman aralığı ve hasta grubuyla dikkate değer bir yazı olduğunu söyleyebiliriz.

What is a representative voiding pattern in children with lower urinary tract symptoms? Lack of consistent findings in ambulatory and conventional urodynamic tests

Lu YT, Jakobsen LK, Djurhuus JC, Bjerrum SN, Wen JG, & Olsen LH

Journal of Pediatric Urology, 2016 (epub ahead of print) doi: 10.1016/j.jpuro.2016.02.006

Ürodinami mesane fonksiyonlarının değerlendirilmesi konusunda bizlere çok kıymetli veriler sunan bir yöntemdir. Çocukların ortamdan etkilenmesi, kateterin verdiği rahatsızlık gibi faktörlerin özellikle işeme paterni ve işeme sonrası kalıntı idrar miktarını değiştirebileceği bilinmektedir. Bu sorunların üstesinden gelebilmek için ambulatuvar ürodinami tanımlanmıştır. Bu çalışmada standart tedaviden fayda görmemesi sebebiyle hem konvansiyonel hem ambulatuvar

ürodinami uygulanmış ve nöropatik olmayan mesane disfonksiyonuna sahip 5 yaş üstü 50 olgunun sonuçları karşılaştırmalı olarak değerlendirilmiştir. Daha doğru ölçüm yapabilmek için suprapubik kateter kullanılmış, değişkenliği iyi ortaya koyabilmek için 6 işeme paterni tanımlanmıştır. Sonuçlar değerlendirildiğinde ambulatuvar ürodinami ile 24, konvansiyonel ürodinami ile 13 olguda birden fazla işeme paterni gözlemlenmiştir. Yalnızca 3 olguda, konvansiyonel ve ambulatuvar işeme paternleri benzer olarak saptanmıştır. Bu farklılıklar ile yaş ve cinsiyet arasında herhangi bir ilişki bulunmamıştır.

Yorum: Ürodinaminin özellikle nöropatik olmayan mesane sfinkter disfonksiyonunu değerlendirirken önemli kısıtlamaları olduğunu, hastaların mutlaka klinik bulgularıyla birlikte değerlendirilmesi gerektiğini vurgulayan önemli bir yazı olduğu düşünülmektedir.

Kelly procedure for exstrophy or epispadias patients: Anatomical description of the pudendal neurovasculature

Jacob BC, Hidas G, Wikenheiser J, Landau EH, Wehbi E, Kelly MS, Mclorie GA, & Khoury AE
Journal of Pediatric Urology, 2016 (epub ahead of print) doi: 10.1016/j.jpuro.2016.01.007

Mesane ekstrofil hastalarda penil uzunluk cerrahlar için en zorlu problemlerden biridir. Bu sebeple tanımlanmış Kelly operasyonunda korpus kavernosumlar iskiopubik ramustan tamamen ayrılırlar. Bu ameliyatla ilgili en önemli sorun, total yada parsiyel penis kaybının söz konusu olabilmesidir. Bu çalışmada 4 erişkin kadavrası incelenerek iskiopubik ramus ile pudendal nörovasküler demetin ilişkisi ortaya konulmaya çalışılmıştır. Yaptıkları diseksiyon ile penisten pelvise doğru diseksiyon ile nörovasküler demetin daha iyi ortaya koyduğunu, Kelly operasyonunda tanımlandığı biçimde, korpusla beraber periostu kaldırmanın nörovasküler demeti korumada önemli olduğunu gözlemlenmiştir.

Yorum: Yazarların da değindiği gibi yazının en önemli kısıtlamasını ekstrofi hastalarındaki anatomik farklılıklardır. Girişimde güvenilirliğin sağlanabilmesi için, subperiostal diseksiyonun öneminin vurgulanması, bu girişimi uygulayanların deneyimleri ile uyumlu olarak bulunmuştur.